

Input consultatie Ecocide wetgeving

Op welke manier denkt u dat strafbaarstelling Ecocide een bijdrage gaat leveren aan een gezonder, beter milieu?

Biodiversiteit is onbetaalbaar, het speelt een cruciale rol in de gezondheid en het welzijn van de mens, en is ook voor economische welvaart, voedselveiligheid en –zekerheid van groot belang. Bijna alle (andere) SDG's, opgesteld voor het individuele en collectieve welzijn, zijn in hoge mate afhankelijk van biodiversiteit en intacte ecosystemen.

Gezonde ecosystemen zorgen voor schone lucht, zuiver water, ondersteunen de voedselzekerheid, spelen een belangrijke rol bij de opslag van CO₂. Ze ondersteunen uiteindelijk al onze bestaansmiddelen. Door vernietiging van habitats, invasieve soorten, overexploitatie, illegale handel in wilde dieren, vervuiling en klimaatverandering is de biodiversiteit wereldwijd in gevaar en daarmee ook het welzijn van de mens.

Dat biodiversiteit cruciaal is voor het welzijn van de mens is bevestigd door de Verenigde Naties. Op 28 juli 2022 heeft de Algemene Vergadering van de VN een resolutie aangenomen waarin het recht op een schoon, gezond en duurzaam milieu als mensenrecht wordt erkend. De Algemene Vergadering roept staten, internationale organisaties, bedrijven en andere belanghebbenden op om hun inspanningen op te voeren om een schoon, gezond en duurzaam milieu voor iedereen te garanderen. In de context van een drievoudige crisis van klimaatverandering, verlies van biodiversiteit en vervuiling, biedt de universele erkenning van het mensenrecht op een schoon, gezond en duurzaam milieu een "krachtig" en "effectief" antwoord dat hopelijk een transformatieve verandering kan katalyseren.

Op dit moment wordt vrijwel nooit iemand verantwoordelijk gehouden voor grootschalige vernietiging van ecosystemen. De huidige milieuwetgevingen bieden daartoe vaak onvoldoende mogelijkheden, terwijl de ernst van de biodiversiteits-, klimaat- en vervuilingcrises toeneemt. Binnen de Europese Unie wordt de relevantie van biodiversiteit ingezien en heeft het belangrijke stappen gezet in de erkenning van 'ecocide', de meest ernstige categorie van milieumisdrijven, als misdrijf in het Europees recht. Op 29 maart 2023 sprak het Europees Parlement haar steun uit voor het opnemen van 'ecocide' in de herziene richtlijn milieucriminaliteit van de Europese Unie.

Dit wetsvoorstel om 'ecocide' op te nemen in het Nederlands strafrecht, komt dan ook op een uitgelezen moment. Nederland kan binnen Europa een voortrekkersrol nemen en laten zien dat het haar commitment op het recht op een schoon, gezond en duurzaam milieu serieus neemt en dit recht ook zal beschermen door preventief op te treden om grootschalige vernietiging van het milieu te voorkomen en, indien dat is verzuimd, de daders te hard straffen. In de praktijk blijkt namelijk te vaak dat het sanctioneren van gedrag een noodzakelijkheid is willen partijen een bepaalde gedraging achterwege laten.

Wat kunt u bijdragen om strafbaarstelling Ecocide verder te brengen?

IUCN NL werkt met lokale en internationale partnerorganisaties en in overleg de private sector aan het behoud en herstel van natuur. Wat wij signaleren, is dat bepaalde sectoren, zoals de mijnbouwsector, op veel plaatsen in de wereld grootschalig verlies van natuur en biologische diversiteit teweegbrengen. Wij zouden de directe ervaring van lokale en internationale partnerorganisaties met de politiek kunnen delen om het belang van deze wetgeving nader onder ogen te kunnen brengen. Om op die wijze de politiek uit de eerste hand duidelijk te kunnen maken wat de consequenties zijn voor de natuur en het welzijn van de lokale bevolking indien er niet kan worden opgetreden tegen 'ecocide.